

Stanovisko Svazu průmyslu a dopravy ČR k analýze hospodářských výzev a politik Evropské komise pro Českou republiku

Pracovní dokument Evropské komise SWD(2015) 23

Posílení a zjednodušení Evropského semestru

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) pozitivně vnímá nový prvek v procesu Evropského semestru, který reaguje na záměr nové Evropské komise (EK) a Lotyšského předsednictví podpořit sociální dialog a zlepšit zapojení sociálních partnerů do ekonomické správy a řízení a do reformního procesu. Včasné zveřejnění zpráv o stavu reformů v jednotlivých členských zemích tzv. „country reports“ dává dostatečný časový prostor jak státní správě reagovat na kritiku EK, tak sociálním partnerům posoudit, zda připravovaná doporučení podpoří růst, konkurenceschopnost a pracovní místa.

Jak Evropská komise hodnotí Českou republiku

EK ve zprávě o České republice (ČR) potvrzuje, že země se v roce 2014 navrátila po dvou letech poklesu k růstu a v letech 2015 až 2016 ekonomika dále dle základních scénářů predikce poroste. Nezaměstnanost má klesající tendenci, zaměstnanost mírně roste, saldo vládního sektoru se zlepšilo a podíl dluhu vládního sektoru na HDP je výrazně pod hranicí 60 %, míra inflace nízká. Přesto je podle EK hodně co zlepšovat, ČR ještě plně nerozvinula svůj potenciál růstu.

Komise vidí přetrvávající nedostatky v oblasti daní a fiskální udržitelnosti. Architektura fiskálního rámce ne vždy zaručuje účinné a udržitelné fiskální výsledky. Komise vytýká ČR daňové úniky, neefektivní a nákladný výběr daní, a vzhledem k projekci rostoucích výdajů v oblasti penzí, zdravotnictví a dlouhodobé péče zpochybňuje dlouhodobou udržitelnost těchto systémů. Komise uznává, že celková zaměstnanost roste, ale práce veřejných služeb zaměstnanosti je málo efektivní, pokud jde o zaměstnanost rodičů s malými dětmi, pracovníků s nízkou kvalifikací a Romů. Opakovaně vyjadřuje znepokojení nad nedostatkem kvalitních služeb péče o děti a nedostatečnou nabídkou flexibilních forem práce.

V oblasti vzdělávání kritizuje Komise regionální disparity ve výsledcích jednotlivých škol, malou účast v systému předškolního vzdělávání a péče, nízkou atraktivitu povolání učitele a nedostatečnou provázanost programů terciárního a odborného vzdělávání s potřebami trhu práce. Pozitivně hodnotí nárůst počtu studentů v terciárním vzdělávání, zároveň však zpochybňuje jeho kvalitu a relevanci z hlediska potřeb trhu práce. Komise se pozastavuje nad nízkou efektivitou a transparentností veřejných institucí.

Podnikatelské prostředí v ČR se dle EK v uplynulém období zlepšilo v dílčích segmentech, některé problémy přetrvávají. V tomto ohledu Komise komentuje nízkou úroveň dopravní infrastruktury, kde došlo v letech krize k výrazným škrtům výdajů a zastavení staveb, rezervu v energetické účinnosti a vysoký počet regulovaných profesí.

ČR nevykazuje dostatečný pokrok a nerealizuje ani loňská specifická doporučení, zejména pokud jde o snižování zdanění práce, začleňování a kvalitu vzdělávání, vytváření kvalitního výzkumného a inovačního systému, boj proti korupci. Jako pozitivní signál vnímá Komise přijetí zákona o dětské skupině a zákona o státní službě. Pozitivně hodnotí i postupné zvyšování investic do výzkumu a inovací a lidského kapitálu, i když stále v nedostačující výši.

Hodnocení Evropské komise z perspektivy zaměstnavatelů a podnikatelů

Z pohledu podnikatelů a zaměstnavatelů má Komise v mnohých výtkách pravdu, zejména pokud jde o zatěžující a nákladné vybírání daní, snižování nákladů práce zaměstnanců a snižování rozdílu daňového zacházení s nimi oproti osobám samostatně výdělečně činným (OSVČ), snížení vysokého počtu regulovaných profesí, boj proti korupci či nedostatek předškolních zařízení pro děti. Nicméně její stereotypy při formulaci specifických doporučení (CSR) a jejich rozdílná váha z hlediska důležitosti pro budoucí růst a zaměstnanost, strhává pozornost státní správy na neustálé zdůvodňování jejich plnění či neplnění, a limituje tak její ambice při vytváření nového a prorůstového národního programu reforem na rok 2015. Některá obecná doporučení nenabízí řešení v praktické rovině, což se ukazuje i při zhodnocení implementace CSR 2014. Zaměstnavatelům a podnikatelům v hodnocení chybí důrazná doporučení směřující k posílení konkurenceschopnosti, růstu, odstraňování překážek pro přilákání investic, rozvoj podnikatelského prostředí a snižování regulatorní zátěže. Důraznější doporučení by se měla zaměřit na:

- **Vytvoření prostoru pro další snížení vládního deficitu** a zefektivnění výdajů ke strukturálním reformám.
- **Vytvoření jasné pevné střednědobé koncepce směřování daní**, která by jasně vymezovala, které změny se chystají a v jakém směru s cílem nezvyšovat daňovou zátěž. Zavedení opatření na **snížení nákladů a povinností poctivým plátcům a zjednodušení činností spojených s placením daní**.
- **Podporu investic** (zejména soukromých) **do výzkumu a vývoje** na podporu konkurenceschopnosti. Podpora aplikovanému výzkumu.
- **Akceleraci práce na přípravě nového zákona o veřejných zakázkách** a vyvarování se *gold platingu* při transpozici směrnic EU.
- **Systémové řešení profesního terciéru včetně segmentu vyšších odborných škol (VOŠ), podporu podnikatelských a digitálních dovedností**.
- **Vytvoření koncepce průmyslové politiky**, včetně služeb pro průmysl a digitalizace průmyslu.
- **Vytvoření podmínek pro vznik skutečné digitální ekonomiky**, její institucionální zabezpečení, komplexnost a koncepčnost přijatých opatření, aktualizaci strategie Digitální Česko.

Své požadavky na další reálný pokrok v reformách již zástupci SP ČR formulovali v rámci čtyř kulatých stolů k přípravě Národního programu reforem 2015. Jejich náměty a požadavky šly nad rigidní rámec hodnocení loňských CSR a otvíraly možnost realizovat další reformní kroky s větší ambicí. V tomto duchu žádáme, aby jednotlivé předložené komentáře a požadavky byly ze strany Úřadu vlády ČR důkladně zváženy a při jednání s Komisí reflektovány.

SP ČR současně oceňuje, že je prostřednictvím Úřadu vlády ČR důsledně zapojen do celého cyklu Evropského semestru. Pozitivně hodnotí i pravidelné konzultace se Zastoupením EK v ČR.

Vladimíra Drbalová, Mezinárodní vztahy – evropské záležitosti, 12. 3. 2015